

Utrecht 18 november 2024

Betreft: **Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2025- 2028**

Geachte leden van Provinciale Staten,

Complimenten dat er vanuit de provincie Utrecht zoveel aandacht uitgaat naar Klimaatadaptatie, zowel in stedelijk als landelijk gebied. We zien heel veel mooie plannen, wat een positieve uitwerking zal hebben op de natuur en op de kwaliteit van leven in onze provincie. Dank ook, voor het verwerken van onze eerdere inbreng.

In de Statenbrief legt u uit dat u het principe Bodem en Water Sturend toepast maar dat het Rijk dit principe weer los lijkt te laten. En dat ook landelijk beleid ten aanzien van het landelijk gebied sterk in beweging is. Onze oproep: Blijf als provincie het principe Bodem en Water Sturend toepassen. Zorg bijvoorbeeld voor terughoudendheid met betrekking tot bouwen in het zakkende en natte veenweidegebied.

Mooi te zien dat de provincie ervoor kiest om nadrukkelijk in te zetten op maatregelen in kwetsbare wijken en hiermee uitvoering geeft aan klimaatrechtvaardigheid. Wij adviseren om specifieke vergroening en schaduwvoorzieningen te stimuleren. Denk hierbij aan programma's voor schaduwrijke wandelroutes, vergroening van schoolpleinen en groene daken & gevels, waarin wordt samengewerkt met gemeenten,

Goed te horen dat provincie kennisontwikkeling- en uitwisseling stimuleert en gemeenten helpt met het ondersteunen van projecten met bewoners. De provincie erkent zo de kracht van bewoners en bewonersinitiatieven. Zij zijn, samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties, welzijnsorganisaties en woningcorporaties een onmisbare schakel om gedragsverandering te bereiken die noodzakelijk is voor het halen van de doelen: een klimaatbestendige provincie Utrecht.

We hebben ook een paar aandachtspunten:

Landelijk gebied

De basis voor een klimaatbestendig landelijk gebied is een gezonde bodem. Er staat al in het programma dat een gezonde bodem veel water kan vasthouden voor tijden van droogte en veel water kan opnemen bij hevige buien. Dit is niet het hele verhaal. Een gezonde bodem slaat ook CO2 op en zorgt voor meer biodiversiteit, minder watervervuiling en stabiele productie van gezonde gewassen en gras. Het stimuleren van gezonde bodem is misschien wel de meest integrale maatregel om de uitdagingen van het landelijke gebied aan te pakken. Dit is nog steeds geen "common knowledge" en mag dus wat ons betreft vaker en duidelijker benoemd worden, bijvoorbeeld binnen het UPLG. Een gezonde bodem bereik je onder andere door het toepassen van natuurinclusieve landbouw.

Doelen Kaderrichtlijn Water & drinkwater

Zorg ervoor dat de doelen uit de Kaderrichtlijn Water gehaald worden. Dit betekent dat provincie vergunningen aanscherpt, drinkwater beschermt, ervoor zorgt dat er minder meststoffen in het water komen, zo ook PFAS, medicijnresten en microplastics. Provincie moet strenger handhaven op lozingen in het oppervlaktewater.

Zet in op zorgvuldig gebruik van drinkwater. In Nederland is het gemiddeld drinkwatergebruik 130 liter per persoon per dag. In België is dit 100 liter per persoon per dag. Naast bewustwordingscampagnes kan de provincie overwegen om richtlijnen op te stellen en waterbesparende maatregelen (waaronder bijvoorbeeld regenwateropvangsystemen) te stimuleren, bijvoorbeeld door partnerschappen (te versterken) met gemeenten en bedrijven. Ook bewonersinitiatieven kunnen een belangrijke rol vervullen in bewustwordingscampagnes en het stimuleren van inwoners voor waterbesparende maatregelen. Ondersteun, samen met gemeenten, deze initiatieven.

Integrale wijkaanpak

De provincie stelt in haar uitvoeringsprogramma integraal te werken. Dat juichen wij toe. Wij zien dat dat betekent dat provincie in de interne organisatie het thema klimaatadaptatie zo goed mogelijk verankerd probeert te krijgen binnen andere beleidsdomeinen, en tegelijkertijd – waar dat kan – thema's uit andere programma's integreert in het klimaatadaptatieprogramma.

Wij roepen de provincie op écht in te zetten op de integrale wijkaanpak. Denk hierbij ook aan mobiliteit: Stimuleer het 'STOMP'-principe waardoor minder parkeerplekken in een wijk nodig zijn en er meer ruimte ontstaat voor vergroening, zet bij vergroening in op gebruik inheemse soorten en leg de link met het energiedomein: maak opwek van duurzame energie natuurinclusief (zowel op de daken als op de grond) en circulair (bijvoorbeeld PFAS-vrije zonnepanelen).

Wij hopen met deze input bij te dragen aan een nog steviger beleid op gebied van natuurinclusieve klimaatadaptatie. We werken hierin graag samen.

Hartelijke groeten,

Josja Veraart
Directeur NMU